

Brandende Kwestie 'Beter milieu vergt afscheid van eigendom'

Thomas Rau

W e moeten afscheid nemen van de belangrijke rol die eigendom speelt in ons leven. Dat is de enige manier om te voorkomen dat we de aarde in hoog tempo verder uitputten. We moeten toe naar een situatie waarin we allerlei goederen niet meer bezitten, maar er de prestatie van afnemen, terwijl de producent eigenaar blijft.

Zo kunnen we overschakelen van een economie die grondstoffen verbruikt naar een economie waarin grondstoffen steeds opnieuw worden gebruikt. De transitie naar een circulaire economie gaat nu veel te langzaam.

Waarom kopen we lampen als we ook lichturen kunnen afne-

men? Waarom moeten we eigenaar zijn van een mobiele telefoon als we eigenlijk alleen geïnteresseerd zijn in telefonie- en internetdiensten? Het is veel beter om de eigendom van de telefoon bij de producent te laten, waardoor hij verouderde toestellen vanzelf terugneemt. Hij blijft dan verantwoordelijk voor de grondstoffen en heeft belang bij hergebruik.

We komen op deze aarde zonder eigendom en vertrekken aan het einde van ons leven ook weer zonder bezittingen. Maar in de tussentijd willen we in de westerse cultuur huizen, auto's en andere spullen bezitten. Onze identiteit wordt er voor een groot deel door bepaald. Terwijl spirituele waarden veel belangrijker zijn. Het gaat er niet om wat we hebben, het gaat erom wie we zijn.

Thomas Rau (1960) is oprichter van RAU architecten en dienstverlener Turntoo.

We zien dat het klimaat naar de filistijnen gaat, dat de aarde onherstelbaar wordt beschadigd en dat de grondstoffen opraken. Maar toch gebeurt er bijna niets. Systeemveranderingen vinden vaak alleen onder grote druk plaats. Pas na de ramp met de reactor in Fukushima zette Duitsland de stap naar een energievoorziening zonder kernenergie.

Voor de overgang naar de circulaire economie zullen we het niet moeten hebben van de Nederlandse politiek, die is volledig de kluts kwijt. Zij is bezig te consolideren, te bezuinigen en te subsidiëren, zonder dat er inhoudelijke doelen zijn geformuleerd. Zij heft

btw op toegevoegde waarde, en straft daarmee succes. Terwijl je juist de mensen die waarde aan de aarde onttrekken, zou moeten belasten.

De verandering moet van de burgers komen. Zij zullen op basis van steeds meer kennis en bewustzijn een vreedzame revolutie in gang zetten. Zij willen innovatieve producten, met een goede performance. Maar zij realiseren zich ook heel goed dat vier nieuwe iPhones in vijf jaar tijd onzinnig is. Minder vaak een nieuw model, maar dan met een grotere innovatieve stap is voor de meeste mensen genoeg, zeker als ze weten dat de oude telefoon daarbij wordt gebruikt als grondstoffendepot.'

Tekst en fotografie: Michiel Goudswaard

